

מידע לתושב ולחקלאי בנושא שימוש בחומרי הדברה בקרבת מגורים.

באיזור השותפות לקיימות אזורית מתקיימת פעילות חקלאית ענפה שמהווה חלק בלתי נפרד מהנוף המקומי. במקומות רבים שטחי חקלאות שוכנים ממש בצמידות למבני מגורים ביישובים השונים. דבר מצב זה מעורר לעיתים חששות ואי הבנות הנוגעות במקרים רבים לשימוש בחומרי הדברה חקלאיים. לכן, כדי לפזר מעט את הערפל וכדי לספק לחקלאי כלים ליישום מיטבי ובטיחותי של חומרי הדברה, אנחנו מביאים כאן בפשטות ובבהירות מספר תקנות חשובות בנושא וכן קישור למידע חיוני בזמן אמת על תנאי הרוח באזור השותפות והתאמתם לביצוע ריסוס חקלאי.

חקלאות מודרנית עושה שימוש בחומרי הדברה להגנה על היבולים. במקרים בהם הפעילות החקלאית סמוכה ליישובים, חלות על הפעילות החקלאית הגבלות מסוימות אשר דורשות מהחקלאי יתר תשומת לב. לשם הסדרת נושא זה נתקנו תקנות והמלצות, כאשר להמלצות אין תוקף מחייב.

ההגבלות העיקריות על ריסוסים בסביבת ישוב קשורות ברובן לכיוון הרוח ולדרגות הרעילות של החומרים בשימוש. דרגות הרעילות של חומרי הדברה מוצגות על תווית האריזה ומסודרות מ-I (1), החומרים הרעילים ביותר) ועד IV (4), החומרים בעלי הרעילות הנמוכה ביותר). קבוצת חומרים נוספת שסימונה VI (6) כוללת רק חומרים המשמשים לחיטוי קרקע.

את כיוון הרוח המדויק ניתן לקבוע בזמן אמת בקישורים שמובאים בהמשך בהתאם לאזור הרלבנטי.

מידע על רעילות חומרי הדברה

על כל תווית של חומר הדברה מופיע סימון קבוצת הסיכון כמפורט להלן:

קבוצה	הגדרה	סימון
I	רעיל ביותר	
II	רעיל	
III	מסוכן לבריאות	
IV	מסוכן	ללא סימון
VI	חומרים המשחררים גזים רעילים (רעיל ביותר)	

תקנות עיקריות לשימוש בחומרי הדברה בסביבת מגורים.

שימוש בחומר מדרגת רעילות I ו II:

- אין לרסס כלל במרחק הקטן מ 50 מטר ממבנה
- כשהרוח נושבת לכיוון המבנה, אין לרסס במרחק של 100 מטר ממנו

המלצות עיקריות לשימוש בחומרי הדברה בסביבת מגורים (ללא תוקף מחייב)

-הריסוס יתבצע רק כשהרוח נושבת שלא לכיוון הבתים

- יש להימנע מיישום של חומרים מקבוצת סיכון I או I

-במטע ובכרם: גובה ענן הריסוס לא יעבור את גובה הצמח

מקור: [השימוש בחומרי הדברה בסביבה החקלאית: תקנות, הנחיות והמלצות לשימוש זהיר לאדם](#)

סביבתו, המשרד להגנת הסביבה.

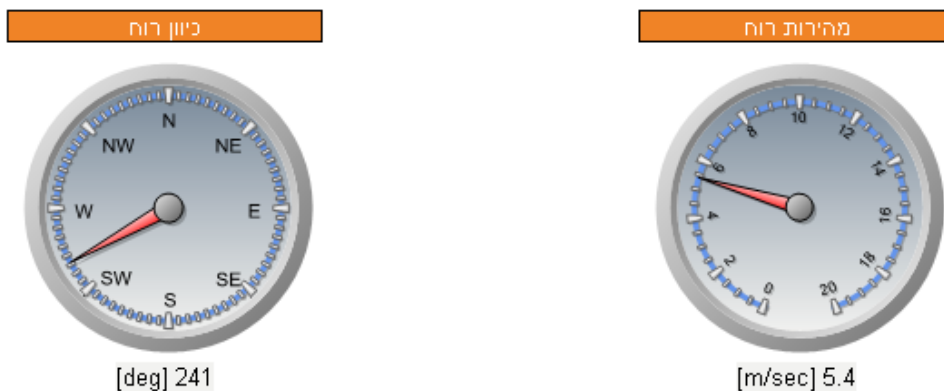
באילו תנאי רוח מתבצעים ריסוסים בחומרי הדברה?

ככלל, מצב של רוח משמעותית פוגע מאוד ביעילות של הדברה. לכן, חקלאים יעדיפו ליישם חומרי הדברה בתנאים של מינימום רוח. עם זאת, נוכחות של רוח קלה היא חשובה כדי שחומרי ההדברה יתפזרו וידוללו באוויר החופשי, וכך השפעתם לא תמשך זמן רב. בקרבה לישובים חשוב כאמור שהרוח בעת ריסוס לא תהיה לכיוון בתי המגורים.

כיצד יכול חקלאי לוודא שתנאי הרוח מתאימים לביצוע ריסוס?

באתרים של תחזיות מזג האוויר יש גם תחזית לתנאי רוח הצפויים בשעות השונות ביממה. בזמן אמת, ניתן להכנס לאתרים של תחנות ניטור האוויר שמפעיל איגוד ערים שרון-כרמל בעמיקם ובזכרון יעקב. האתר מתעדכן כל הזמן ומראה את כיוון הרוח במעלות ואת מהירות הרוח במטרים לשנייה.

להלן דוגמה למידע כפי שהופיע בנקודת זמן מסוימת באתר תחנת הניטור בעמיקם:

את כיוון הרוח המוצג במעלות ניתן להשוות בכל אתר למצב בשטח, כלומר למיקום השדה המרוסס לעומת המבנים והישוב. כך ניתן להימנע ככל האפשר מביצוע ריסוס כאשר הרוח פונה לכיוון הישוב.

במידע בזמן אמת מתחנות הניטור ניתן לצפות בקישור הבא:

http://www.svivaaqm.net/Online.aspx?ST_ID=112;0 תחנת עמיקם

http://www.svivaaqm.net/Online.aspx?ST_ID=103;5 תחנת זכרון יעקב

http://www.svivaaqm.net/Online.aspx?ST_ID=341;0 תחנת מחצבות שפיה

האם יש תחליף לשימוש בחומרי הדברה?

ככלל, ישנם אמצעים חלופיים שונים לשימוש בחומרי הדברה. רבים מהם מיושמים באופן רחב באיזור השותפות בהובלת מיזם הטיפול בזבוב הים התיכון ומיזם ההדברה המשולבת מושבות שומרון (מידע על התחום המרתק של הדברה משולבת- במאמר נפרד). עם זאת, לעיתים התחליפים האלו יקרים ומורכבים יותר. בפעמים אחרות אין תחליף מניח את הדעת לשימוש בחומרי הדברה כנגד מזיקים.

את השימוש בחומרי הדברה כנגד עשבייה ניתן להחליף ברובו (במטעים וכרמים) ע"י ממשק של השארת עשבייה בין שורות העצים וכיסוחה מעת לעת. ממשק זה הולך ונהיה נפוץ גם בשל יכולתם של העשבים למנוע סחף של קרקע איכותית מהשטח החקלאי אל הנחלים והדרכים. חסרונו העיקרי של ממשק זה הוא החשש שהעשבים מתחרים עם הגידול על השקיה וחומרי הזנה.